

Postni urad v New Yorku nas je obvestil, da poštni promet še ni bil odprt v osvobojene dežele v Evropi in tudi ne v Jugoslavijo. Zato v te dežele sedaj še ni treba pošiljati pisem.

Kadar se bodo pisma pričela pošiljati, bo poštni urad naznanil.

"Glas Naroda"

("VOICE OF THE PEOPLE")

Owned and Published by Slovenic Publishing Company, (A Corporation)
Frank Sakser, President; Ignac Hude, Treasurer; Joseph Lupsha, Sec.
Place of business of the corporation and addresses of above officers:
216 WEST 18th STREET, NEW YORK 11, N. Y.

:: 52nd YEAR ::

"Glas Naroda" is issued every day except Saturdays, Sundays
and Holidays.

Subscription Yearly \$7. Advertisement on Agreement.

ZA CELO LETO VELJA LIST ZA ZDRUŽENE DRŽAVE IN KANADO:
\$7.—; ZA POL LETA —\$3.50; ZA ČETRT LETA \$2.—.

"Glas Naroda" izhaja vsaki dan izveniš soboto, nedelj in praznikov.

"GLAS NARODA," 216 WEST 18th STREET, NEW YORK 11, N. Y.
Telephone: CHelsea 3-1242

Vojna, -- čemu?

V splošnem pogledu, skoraj vsi narodi sveta sovražijo vojno in se je tudi boje; radi tega tudi vsi politični vodje obljubljajo, da bodo zavladali trajen mir, ako se narodi v bodoče ravna po njihovih nasvetih. Toda pri tem je pa dokaj velika razlika med obljubami in izvršitvijo teh obljub. Ne oziraje se na iskrenost in načrte tozadnjih politikov, ostane dejstvo, da "se z gazolinom ne more gasiti požarov", neizpremenjeno.

Politični vodje obljubljajo "trajni mir" že nešteta stoletja, in — nešteta stoletja morajo narodi vsega sveta trpeti vsled grozote, katere jim prinašajo perijodično se ponavljajoče vojne. Ako žele politični vodje in z njimi zajedno tudi narodi sveta, da se njihova želja končati in preprečiti vse nadaljnje vojne, v resnici vresničijo, morajo poskrbeti za to, da vojni požar ne gase z — gazolinom, temveč z tako tvari, ki vsak ogenj pogasi. In prečno to store, morajo tudi vedeti, čemu nastanejo vojne, — ker inace bodo vse njihove skrbi in bojzani, ki nastanejo vsled pričakovanja vojne, ostale brezpomembne in v splošnosti neuvaževane.

Z ozirom na sedanjo, na pol končano vojno, smo vedno zatrjevali, da se je pričela vsled nacijske neumne brezpačnosti in radi japonskega militarizma, kar je popolnoma pravilno in tudi vsestranski dokazano. Vendar pa moramo priznati, da nas svetovna zgodovina uči, kda so se bojevale velike in svetovne vojne, tudi stoletja predno je Nemčija radi nacijskih naukov podivjala, in tudi stoletja predno je zapadna polta naše zemlje sploh vedela, da živi, tam na daljnem iztoku narod, kateremu pravimo — Japonci. To je neoporekljivo dejstvo.

Vojna je zlo, ki nastane vsled medsebojnega občevanja različnih narodov, katerih vsaki ima svoje vodje, kateri slednji imajo medsebojno različne nazore. Tako imamo na svetu kakih šestdeset držav, katerih vsaka ima svojo lastno vlado, svoje lastne zakone, tradicije, običaje in nazore. Vsaka teh držav je neodvisna, — saj v toliko, da zamore urejevati po svojem načinu svoje domače zadeve. Neuradoma zamore tudi urejevati svojo trgovino, potovanje svojih državljanov in izmenjavo potrebnih informacij in novosti; uradoma zamore vsaka država obklevati z svojimi sosedji potom pošte, kakor tudi potom svojih diplomatov in uradnih obiskov njenih zastopnikov, tako da so tozadevne države vedno v medsebojnem stiku. Ti medsebojni stiki se pa včasih v toliko spremene, da pride med državami do spora, toda ti stiki se potem nadaljujejo — potom vojne, katere tudi ne pomenja nič drugega, nego pravo "stikanje" med dvema narodoma, ki sta različnih nazorov.

In ker se tako "stikanje", oziroma vojna, čestokrat ponavlja, ima vsaka država svoj poseben urad, čegar glavna naloga je urediti to ali ono državo tako, da je vedno pripravljena na vojno. V večjih in bogatejših državah so uredili te urade tako, da so postali velikanske organizacije, katerih vslužbenici se nazivajo vojni ministri, člani generalnih štabov in častniki stalne ter rezervne vojske, ti uradi imajo tudi oddelke vojne mornarice, letalstva, lahkega letalstva, trdnjave in čestokrat kar na milijone vojakov na razpolago. Tekom zadnjega stoletja so vsi veliki narodi ali države potrošile v svrhu vojne pripravljenosti in vojevanja več denarja, kakor pa za vse druge svrhe vladanja — oziroma saj desetkrat toliko svoto denarja. Skratka, vojna je glavno zanimanje vsake velike države, kajti povsem naravno je, da je treba v tem pogledu svoje sosedse prekositi.

Radi tega je tudi povsem samoumevno, da so vojne ustanovile posebne in tudi dokaj dobičkanosne poklice, kajti — admirali, generali, diplomatje, predstojniki posameznih poduradov, stotniki, poročniki in tudi naredniki dobivajo dokaj lepe plače in pokojnine, — kar vse je treba plačati z denarjem davkoplačevalcev. In poleg tega stanejo razna odlikovanja lepe svote denarja. Vojna toraj ni le poseben oddelek te ali one vlade, temveč tudi nekaj izvor bogastva in blaginje.

Vsaka vojna je tudi nekeke vrste trgovina, katere se prav dobro izplača. Podjetniki, ki se bavijo z vojnimi potrebščinami, imajo posebne tovarne za izdelovanje streljiva in orožja. Ti podjetniki imajo na razpolago tudi druge podjetnike, ki jim dobavljajo za imenovanje izdelke potrebno blago; in zopet drugi podjetniki nabavljajo vse, kar je potrebno za prehrano vojaštva, itd. — Ko je nekdanja Liga Narodov še ostala in imela svoj "stalni" sedež v Genevi, je neki delegat predlagal, naj člani imenovane lige poskrbe, da pride do svetovne razorožitve, toda drugi člani lige so takoj izračunali, da bi v tem slučaju izgubilo na milijone civilnih delavcev svoj zaslužek.

Vojne priprave in vojna so tudi znanost in umetnost. Vojaški izvedenci so tekom stoletij razvili pravo umetnost in znanstvo v svoji stroki. Vojakovodje so na ta način tekom stoletij ustanovili pravo vojno umetnost, in kedar ima nekoliko časa na razpolago, gre lahko v katerokoli večjo javno

knjižnico, kjer bode lahko našel kar na desettisoče knjig, razprav in člankov, katere vse se bavijo le z — vojno umetnostjo.

Vojna je torej posebno podjetje, ki je del vsake vlade in vsake države, katere včasih medsebojno občujejo potom vojne, kajti najboljši ljudje se zanimajo za vojno in imajo od vojne tudi lepe dobičke in stalne koristi.

Dve tretjini vseh vojsedanjih voju se je vršilo v Evropi. Čemu? Jednostavno iz razloga, da so v Evropi ustanovili "moderni" sistem modernih držav — sistem meddržavnega tekmovalstva za doseg bogastva in v prid mogočnosti posameznih mogotcev, katerih so v Evropi imeli vedno v izobilju na razpolago.

Tuintam v zgodovini človeštva so nastale tudi državljanske vojne, toda te so v smislu dobičkov, le malenkostne in se tudi le redkokdaj pojavljajo; dočim so vojne proti sosednim državam vedno nekaj izvor slave, domoljubja, zmage, povečanja te ali one dežele, svetovnega gospodstva, itd. Dvakrat tekom zadnje generacije so vojni dobički nekaterim vodil ves svet do depresije, kar se je zgodilo leta 1913 in potem zopet v dobi 1929—37. Nato so prireditelji voju izumili izrek: "Preložimo domače neprimike na kasnejšo dobo."

Vojna je tudi izredno ugodna za imostrano politiko evropskih držav, katere vse so si opomogle na ta način, da so tekom zadnjih stoletja ustanovile v raznih delih sveta svoje kolonije, kjer lahko izkrišajo domače prebivalstvo, kakor se jim poljubi. Temu je bilo vedno tako, saj tekom zadnjih 4000 let, kajti le na ta način so nastala cesarstva Egipta, Babilonije, Perzije, Aegije, Rima, Španije, Francije in Anglije.

Dopisi**PRESENEČENJE**

New York. — Ko sem preteklo nedeljo, na Materinski dan, posetil prireditve brooklynskih slovenskih tamburašev, ki so jo priredili v Slovenskem domu v Brooklynu, pod vodstvom učitelja Mr. I. Gerjoviča, sem bil zelo presenečen, ker sem prvič videl prireditve videl toliko naroda, da je bila dvorana do cela napolnjena.

S tem pa ne mislim, kda jih na prejšnjih prireditvah nisimo poznali: Poznali smo jih, vendar pa ne v toliki meri kakor zaslužijo! Poznamo jih posebno pri prireditvah drugih ustanov, ki pod vodstvom genijalnega in energičnega vodje in učitelja Gerjoviča, ta slovensko — ameriška mladina vedno rešuje z velikim uspehom važni del programov, za kar vedno v veliki meri žanjejo aplavz od strani občinstva.

Razumevati pa moramo, da samo za suhi aplavz se taka ustanova, ki rabi poleg požrtvovalnosti članov, tudi drage godbene instrumente, ne more vzdržavati. Zato je naša sveta in narodna dolžnost, da vsaj tisto prireditev, ki jo priredijo enkrat na leto, podpremo tako, ali še boljše, kakor smo jo podprli preteklo nedeljo; saj program je bil vpo vsebini bogat in izvrstno izveden, da kaj takega skoraj nismo pričakovali. Zato Vam čast in poklon virtuozni slovenske glazbe!

Drugo presenečenje sem pa zopet doživel, ko me pokliče na stran Miss Josephine Peshel ter mi pravi: "Sedaj hočem poravnati račun za zadnje partizanske zvezde, katere sem še imela na roki. Odkupila jih bom sama, ker sem jih pripela na ponošene obleke, katere pomagam mami vravnati v skladišču za vojno pomoč v Jugoslaviji na 665 Seneca Ave., Ridgewood, L. I., in ki so namenjene za pogumne jugoslovanske partizanke." Izročila mi je \$15., da jih odpošljem na SANSa, kar sem že tudi storil, in poleg tega je plačala nekaj čez \$3 za moje delo.

Miss Josephine Peshel je še mlada, veliko obetajoča umetnica, ki že nastopa na odrih kot plesalka in pevka. Ko sem jo vprašal, odkod ima to lepo svoto, katero mi je izročila za zvezde, mi odvrne: "To je od zaslužka od mojih nastopov, katerega hočem saj

malo deliti s tovaršicami — partizankami!"

V imenu trpečega, in sedaj lahko rečem znagovitega na roda, najlepša hvala za Tvojo požrtvovalnost! Mlada si! Zato upam, da ti bo dano dosti priložnosti, da boš enkrat ob svitu te zvezde uživala sad tvoje patrijotične požrtvovalnosti.

Ker se vedno dobivam povpraševanje po teh znakih, mi naj rojaki in rojakinje oprostijo, ker jim ne morem več ustreči v tem oziru, kar sem že tudi pred časom objavil v tem časopisu. Miss Josephine Peshel je imela gori omenjene znake še od preje, zato upam, kda ne bo kakšega domnevanja o privilegijah.

Tisti, kateri si pa žele partizansko zvezdo, jim pa priporočim, da se potrudijo, da postanejo SANSovi člani, kar bi moral biti danes vsak, kdor ni proti svojem lastnemu bratu, in proti svojem lastnem narodu! S pristopom v to ustanovo, katere članarina je borih \$2 na leto, boste prejeli krasni SANSov znak, na katerem je nova jugoslovanska zastava z obrisom slovenskega Triglava, v kateri sredini se blišči krasna, zlato obrobjena rdeča zvezdica, kar pomeni (zgodnjo danico), in se tudi v tem loči od čisto rdeče ruske zvezde.

Samo ta znak je vreden več, kar pa pristopnina k tej ustanovi, in ima prednost posebnost v tem, ker ni tako kričoč kakor pa zvezde, katere sem jaz razpečeval v narodno pomoč.

Veliko vas je med nami, ki še niste člani Slovensko Ameriškega Narodnega Sveta — SANSa —; ne v popolnem po vaši krivdi, pač pa, ker pripadate društvu, ki se niso okizvali v največji potrebi narodnem ključ.

Veliko vas je, ki ste sedeli na plotu in od strani gledali smrtonosno borbo slovenskega naroda nad krvoločnim okupatorjem slovenske zemlje, katerega je narod končno pahnjal za večno v peklo. Sam pa, ako ravno z groznimi ranami, kot zmagovalce nad krivico, vstaja poveljčan iz groba.

Razumevamo, da ste bili preslepljeni po krivih prerokih, kateri so se zlovnaj izgubili dušo, in ki v svojo osebo korist, za brezbržno življenje

na tem edinem svetu, polnijo z vašo nevednostjo satanu peklo.

Naš narod v stari domovini, stopa iz končne zmage nad tujim sovražnikom v novi boj, v borbo z domačim sovražnikom — z zatiralcem in izdajalcem lastnega naroda.

Veliko teh izdajalcev se je, ko je bil narod v največji beži in trpljenju, v svoji razkošni in izdajalski pijanosti vjelo v narodno mrežo, iz katere ni drugega izhoda kakor v peklo. Veliko teh izdajalcev naroda se pa še vedno nahaja v inozemstvu. Nekateri so bili tukaj že preje; drugi so prišli sem, da nam oznanjujejo evangelij fašizma, in jim za sedaj ne preostaja drugega kakor z nadaljevanjem svojega podlega oklovanja, ker narod jih je zavrgel.

Ti ljudje, ako jih morem tako imenovati, bodo ravno sedaj, ko je narod skoraj na vrhuncu svoje popolne zmage, podvojili svoje satansko delovanje. Z židanimi rokami, bodo stiskali vaše žuljave roke; versko svetišče, bodo izpremenili v hleve lažnjive propagande, s katero bodo blatili narod, katerega ena tretina počiva v grobovih, ki so pošli legli smrtnim ranam v boju za svobodo in lepše življenje tistim, kateri so bili toliko srečni, da so še ostali. Šli bodo celo tako daleč, da vas bodo rotili, da je vera v Boga v nevarnosti, ker se bojijo, da ne bi spoznali pravega pomena božanstva.

Ne nasedajte pa takim krivim in lažnjivim prerokom; poslušajte le svojo vest, katero vam narekava samostojno mišljenje, in bodite uverjeni, da narod, kakor je jugoslovanski, ki zna umirati za svojo zemljo in svoj obstanek, ni brezbožen!

Edini pravi prijatelj in zastopnik tega slavnega in znagovitega naroda v Ameriki je SANS. Zato je vaša narodna dolžnost, da kakor hitro mogoče postanete član te ustanove, po kateri boste vedno obveščeni o resničnih dogodkih v stari domovini.

F. R. Vavpotič.

Gledališče ... Kino ...**Primijera Sovjetske opere**

Urad Arnolda Shawa, naznanja, da prihodnje nedelje večer, ob 8.15, se bo priredila v Carnegie Hallu na 57. ulici in 7. avenue, New York, velika ruska opera Dzerzhinskijega "The Quete Don". Nato se ista ponavlja naslednja večera, to je v ponedeljek, 28. in torek 29. ob istem času. Slovenci ohranimo Jugoslovani so prijazno vabljeni, da se udeležijo te prireditve. Priporočljivo bi bilo, da si vstopnice nabavite vnaprej, ker se pričakuje velika udeležba za vse tri večere. Vstopnice stanejo od \$1.20 do \$4.80 za osebo in se dobijo v Carnegie Hallu.

Zanimivi filmi

Pretečeni četrtek večer je bil prikazan v posebni predstavi zastopnikom tujejezičnih listov nov in zelo zanimiv film po imenu "China Sky", v katerem v glavnih vlogah vstopajo Randolph Scott, Ruth Warriek, Ellen Drew in Anthony Quinn. Film prikazuje boj kitajskega naroda proti japonskem vpadniku.

Pri tej predstavi so bili navzoči vojni dopisovalci Mr. in Mrs. Young in Mr. Generalis, kateri so bili na Japonskem in Kitajskem, ter so jim razne tam dobro poznane in so jih navzočim opisali.

Kedaj bo ta film prikazovan in kje, bo v tem listu o pravem času omenjeno, kar boste tudi itak lahko razvideli tudi iz vaših lokalnih ameriških listov. A. F. Svet.

RAZGLEDNİK**ODLOMKI IZ DOMAČEGA ČASOPISJA**

"The Times" v New Yorku se bavi z vprašanjem prehrane evropskega prebivalstva in pristavlja, da je po prvi svetovni vojni — Mr. Hoover v tem oziru opravil dobro delo, tam v Evropi, in sedaj "bode zopet treba izdelati načrte za pošiljanje hrane malim narodom v Evropi". To je menda pričetek kampanje za — Hooverjevo kandidaturo glede prihodnjih predsedniških volitev.

Newyorške "News", pravi, da bode Mrs. Roosevelt v kratkem povabljen v Rusijo, kamor bode baje odpotovala proti koncu letošnjega poletja, da se tam sestane z Mrs. Churchillovo.

"Christian Science Monitor" v Bostonu, Mass., svetuje svetovni javnosti naj uvažuje Stalinove besede, s katerimi je svetu naznanil popolno predajo poražene Nemčije, tako da bode svet vedel, da kapitulacija Nemčije, ni le navadno premirje, s pomočjo katerega se lahko pripravi vse kar je potrebno za pričetek tretje svetovne vojne. Ako bi Nemci teh besed ne razumeli, potem morajo zavezniki Nemcem to razložiti in se tudi "držati tega tolmačenja".

"Journal-American" v New Yorku, je prišel do zaključka, da je pri konferenci v San Francisco, Cal., ugled Združenih držav nazadov, in da se je istočasno tudi razmerje med zapadnimi zavezniki in Rusijo poslabšalo.

"News" v New Yorku porokuje, da se bode v kratkem mnogo pisalo glede Rusije, in sicer takoj, ko se konča važna konferenca med Stalinom in Molotovom, — kar je povsem naravno.

"The News" v Indianapolis, Ind., pravi, da Američanom predlog glede prehrane Nemčije nikakor ne ugaia, in pristavlja: "Naše prebivalstvo je vedno pripravljeno pomagati žrtvam Nemčije, toda glede Nemecev — naj se jim povrne vse v oni obliki, kakor so oni "prehranjevali" osvobodjene naroda".

"The News" v San Francisco, Cal., odobruje ruski predlog, da konferenca v San Francisco poskrbi za to, da takozvani "kolonialni narodi" zadobe svojo popolno neodvisnost, in pristavlja: —

"Mednarodna varnost je odvisna od strateških postojank in osvoboditev prebivalstva v raznih kolonijah." ... "Washington Star" v Washingtonu, Cal., javlja, da je sedaj Francija postala v Evropi dokaj velika sila, in sicer v prvi od Napoleona nadalje. In vnu tega je sedaj Francija "za mir", ne pa "za vojno".

V zadnji izdaji magazina "The Nation", citamo zanimiv članek izpod peresa I. F. Stoneja, v katerem se bavi z "mirovno" konferenco v San Francisco, Cal. Člankar zatrjuje, da je v zasebnem smislu mnogo delegatov Zjed. držav mnenja, da je namen konference pred vsem organizirati konferenco poseben oželek, čegar namen naj bode protisovjetsko delovanje, in sicer ne glede na to, da se v javnosti navidezno zatrjuje, da bode večni mir med narodi v bodoče zagotovljen. Člankar pravi, da niti malo ne pretirava, ako izraža mnenje, da mnogo delegatov že sedaj misli na tretjo svetovno vojno — in sicer proti Sovjetski Rusiji. Položaj je namreč sličen položaju po končani prvi svetovni vojni, ko so Nemci počasi vneli versalsko mirovno pogodbo. Sedanji namen konference je storiti vse, da ne bode več izledala protifašistična, in da se tako prične z ustanovitvijo stranke proti Sovjetski Rusiji.

De Gaulle noče Hitlerjevega avtomobila

General Charles de Gaulle ni hotel sprejeti bleščatega oklopnega Mercedes avtomobila, ki je bil nekdanji last Adolfa Hitlerja in ki so ga francoski vojniki pripeljali iz Berchtesgadenu. De Gaulle ne potrebuje avtomobila, ker mu je pred kratkim general Eisenhower pokaril nov Cadillac.

Nagrade za kanadske mornarje trgovinske mornarice

Ottawa. — Osrednja kanadska vlada se bavi z zakonskim predlogom, kateri določa, da se da mornarjem kanadske trgovinske mornarice, redno denarno nagrado. V kratkem bode kanadska trgovinska mornarica narasla, tako, da bode imela 200 velikih, prekoceanskih parnikov. Na vseh oboroženih in prekoceanskih parnikih je vslužbenih 12,500 mornarjev.

Angleško-Slovenski**BESEDNJAK**

Izšel je novi angleško-slovenski besednjak, ki ga je sestavil

Dr. FRANK J. KERN

V njem so vse besede, ki jih potrebujemo v vsakdanjem življenju. — Knjiga je trdo vezana v platnu in ima 273 strani.

Cena je \$5.00

Naročite jo pri:

KNJIGARNI "GLASA NARODA"

216 W. 18th Street

New York 11, N. Y.

Poročilo iz prvotnih dni osvo-bojenja Trsta in Slov. Primorja

TRST, 9. maja (ONA) — TRST JE NAS — ta sloven-ski napis so čete maršala Tita napisale z velikanskimi čr-kami na zidove Trsta. Trenotno ni nobenega odpora proti tej trditvi. Nikakor jim tega ne odrekajo novo-zealandške, angleške in ameriške čete, ki tvorijo skupaj z jugoslovani-skimi silami okupacijsko posadko tega velikega pristanišča. Tržaška civilna oblast je popolnoma v rokah Jugoslovancev, ki so že reorganizirali mestno upravo.

Anglo-ameriške čete, ki se nahajajo v mestu, so po izja-vah častnikov strogo le "na vojaškem poslu", z nalogo, da skribe za zvezo med pristaniš-čem in angleško okupacijsko zono v Avstriji — kar je bilo že zdavnaj dogovorjeno med maršalom Titom in glavnim stanom zaveznikov v Sredozemlju.

Neobjasnjeno je le, kdo ima prioriteto glede uporabe pristaniš-ča in tamošnjih železni-skih prog, Jugoslovani ali An-gleži. To je zadeva, o kateri odločajo v tem trenutku naj-višji zavezniki krogi. Prebi-valstvo je mirno, navadno bolj v skrbeh glede vprašanja, kako si preskrbeti nekaj ži-vil, kot glede možnosti, da u-tegne postati njihova uprava jugoslovanska mesto italijan-ska.

Jugoslovanske oblasti so prepovedale vse politične ma-nifestacije nacionalističnega značaja, ter so začele kampa-njo, ki naj prepriča Italijane, in sploh vse tržaške meščane, da je v njihovem interesu, da ostane Trst del Jugoslavije.

"Mi vemo, da ste po večini Italijani," je izjavil major Jakiš, tržaški podpoveljnik, v svojem nagovoru na dan zmag, večeraj popoldne. Go-voril je na Piazza del Unita, trg, ki je bil ves obkrojen od jugoslovanskih tankov. "Naš namen je, da vam damo vse pravice in svobode, kot svo-bodnim državljanom Jugosla-vije. Očistili pa bomo to me-sto fašizma. Kmalu nato pa bomo začeli graditi lokal-ne avtonomije, ki bo živela v blagostanju."

Ko je končal svoj govor, je bilo sicer par krikov "Viva Italia", toda največ je bilo slišati potrjevanja iz velike skupine, ki je bila zbrana okrog velike rdeče zastave, in je burno pozdravljala vsako omenbo Titovega imena ali Jugoslavije.

Večina ljudi je le poslušala in molčala. To molčanje čaka-nje se mi je zdelo najbolj ti-pičen izraz povprečnega raz-položenja. Italijanski komuni-sti si prizadevajo na vso moč, da bi ljudstvo sprejelo, kar mu pripovedujejo Jugoslovani. — Mnogo je tudi takih, ki pričakujejo da se bo pristanišče go-spodarsko bolj razvijalo, ako bo pod jugoslovansko vladno in postalo zopet, kot je bilo pod Avstro-Ogrskega monarhije, lu-ka Jugoslavije in velikega de-la centralne Evrope, kot ako postane zopet le eno dodatno in odveč pristanišče v rokah Italije. Toda kljub vsemu te-mu, ako človek izprašuje lju-di na ulicah, vidi, da žele lju-dje ostati Italijani in da se boje jugoslovanske vlade.

Ravno zdaj je v teku čistka precejšnjega obsega, ko nova uprava pobira fašiste in kola-boracioniste. Toda, ako greš iz mesta ven, je skoro vsa de-žela popolnoma slovenska in se odkrito veseli novega reda, ki je napočil. Zaman so po-skušali fašisti skozi 25 let raz-naroditi to ljudstvo.

Geslo katero je najbolj čes-to videti v Trstu, je: Naj ži-vi bratstvo Slovencev in Ita-lijanov. Ako bodo Jugoslovani uspeli izvesti to bratstvo — po-italijanskem neuporu — bodo

KAKO JE BIL TRST ZASEDEN

Trst, 9. maja (ONA). — Re-snici na ljubo bodo povedano, da so Jugoslovani in Novo Zealandci skupaj osvobodili Trst, da sta bile obe strani upravičeni trditvi, da sta ga za-vzeli. Jugoslovani so prišli pr-vi, in sicer je šla Titova ar-mada, ki je udarila najmanj 100.000 mož. Prišla je iz ju-govzhoda. Del čete je obšel me-sto in nadaljeval pot do Tr-žiča, kjer je naletel na Novo Zealandčane. Jugoslovani so bili nekoliko ježni, a se niso protivili temu, da nadaljujejo svojo pot proti Trstu, pri če-

SLOVENIJA OSVOBOJENA

Nad ljubljanskim gradom je zaplapolala svobodna sloven-ska zastava. Razobesile so jo zmagovite brigade slovenske in jugoslovanske vojske, ki je z ognjem in mečem izgnala premaganega sovražnika iz ok-upiranega teritorija. Sloven-ski borec je držal obljubljeno besedo, da se prej ne prene-ha boriti, dokler ne bo rojstna dežela očiščena tujega osvoje-valca in bodo domače izdajce izročene roki pravice slo-venskega naroda.

Dolga štiri leta je težka mo-ra ležala na slovenskih prsih, sesala narodovo kri in s po-motjo zapeljanih slovenskih fantov in deklet kopala grob-malenu narod, ki je bil pri-pravljen rajše umreti, kakor pa živeti kot suženj tujega go-spodarja. Dolga stoletja je ne-prijatelj delal načrte in koval-nakane, da si prekrasno slo-vensko deželo osvoji. Njeno slabotno ljudstvo pa raznarodi in ponemči. Ampak sovra-žnik ni nikoli računal, da bo iz-tekla slabotnega zrastle narod-velikan, slovenski David, ki bo pokazal skrito novo moč in ne-omahljivo voljo, da s svojo lastno borbo zagotovi ne sa-mo svojo narodno svobodo, temveč tudi prvokrat v svoji zgodovini vse pravice, do ka-terih so upravičeni miroljubni, demokratični, civilizirani nara-dni sveta.

Slovenski narod ni čakal, da mu bodo drugi prinesli zažele-ne svobode. Zanj so se je pri-čel boriti sam in si urejati de-želo po volji ljudstva same-ga. Ta volja naroda mu je pri-nesla narodno avtonomijo, njegovo ljudsko vladno in nje-govo narodno vojsko. In ta vojska ga danes osvobuje.

Baš ob pisanju te kolone (10. maja) je pozvonilo in ku-ri mi je izročil naslednji te-legram: "Yesterday May 9th. reciev-ed following telegram from San Francisco, signed by lieuten-ant General Sretan Zujovich and Lieutenant Colonel Vladimir Dedier: Oduševljeni smo oslobojenjem naše Bele Ljubljane. Sretni smo zajedno s vama."

This was first news to me that Ljubljana is liberated and I sent following reply to co-lonel Dedier: "Many thanks for your and general Zujovich's telegram addressed to me, but no doubt

mer so imeli celo nekaj izgub. V Trstu se je nekaj pijanih Nemcev še upiralo, toda tudi ti so kmalu odnehali, ko so začeli novo-zealandski tanki streljati nanje. Nedvomno pa je, da so bili Jugoslovani pr-vi v mestu in da bi bili mogli streči ves odpor. Ravno tako jasno pa je tudi, da vse še ni bilo končano, ko so prišli Novo Zealandčani na lice me-sta.

Zavezniška vojaška cenzura in tržaško vprašanje

Nekje v južni Italiji, dne 16. maja. (ONA). — Vojna je sicer končana, toda cenzura se nadaljuje. Kdor dvomi o tem, naj napiše nekaj o trenutno najbolj vročem vprašanju — nekaj o Trstu. Doslej nam je bilo mogoče razpravljati in poročati o tem vprašanju kot o čisto lokalnem italijansko-jugoslovanskem konfliktu, za katero nimajo niti Amerikan-ci niti Angleži nobenega inte-resa. Toda nastop naše vlade in tudi britanskih oblasti do-kazuje, da to ni več res.

SLOVENIJA OSVOBOJENA

meant for other Slovenian A-mericans as well. I am releas-ing it for publication in Slo-venian and other Yugoslav newspapers and know that all of our people genuinely inter-ested in a sound Slovenia and sound Yugoslavia will appre-ciate the significance of such a spontaneous message from two outstanding Serbian he-roes of the War of Libera-tion. Death to Fascism—Li-berty to the People. Friendly regards to you both and to your comrades and colleagues of the delegation.

Louis. Adamie."

Ljubljana — Bela Ljublja-na je svobodna! Ljubljana, kjer se je poročila misel za ustanovitev OSVOBODILNE FRONTE in ki je dala svoje najboljše sinove in hčere bor-bi za svobodo vsega sloven-skega naroda! Ljubljana—sužnja, obgrajena in odrezana od svobodnega sveta, kjer so izdajalci onečastili slovensko besedo in slovensko ime, odko-der je naš tisoče naših izobra-ženecv in narodno zavednih Slovencev in Slovenk bilo od-peljanih v koncentracijska ta-borišča v Italijo in Nemčijo — v počasno smrt! Ljubljana — kjer so prvi narodni izdajal-ci plačali s svojo krvjo — kjer so pod italijanskimi in nem-skimi krogli padli prvi talci!

Ljubljana, ki ti je sovražnik že postavil grobni kamen in te zapisal za pokopano 6. aprila 1941 — ki pa si vstala iz groba 9. maja 1945! Danes si svobodna in s te-boj je svobodna vsa Sloveni-ja! Tisočkrat pozdravljena! Pozdravljeni junaški sloven-ski boreci, pozdravljena sloven-ska vojska! Bratje stražarji, pozdravljeni! Drava nas zove, Jadran rjove — bratje, naprej!

(Maister) MIRKO G. KUHEL, tajnik. (SANS)

Naznanilo

Kot je bilo že poročano se pobira obleka za naše reveže v stari domovini tudi v dvorani cerkve sv. Cirila na 62 St. Marks Place (na osmi), New York City. — Dvorana je od-prta vsaki dan.

SLOVENSKE VESTI

Po dolgi in mučni boleznii je preminil v Cleveland, O., Mat-evž Debevec, star 73 let. Do-ma je bil iz vasi Radlek, fara Velike Bloke, kjer zapušča brata Gregorja in sestro Ka-tarino ter več sorodnikov. Tu-kaj je bival 45 let. Zapušča žalujočo soprogo Helen, roje-no Maček, dva sina Matthew in T/Sgt. Ladislav, v Nemci-ji, hčer Olgo, poročeno Debe-lak, snaho Pauline, rojena Tavčar, zeta Anthony Debe-lak, vnuka Matthew, vnukinji Margaret in Marion, brata Andreja v Smithport, Pa., ter več sorodnikov.

Cleveland, O. — 13. maja je nagloma preminil John Vidmar. Doma je bil iz Veliko Lipje, pri Žanzenbergu, odko-lder je prišel v Ameriko pred 44. leti. Tukaj zapušča sestro Jennie Hočvar in nečaka Lo-nis Prebešek, v Ashabula, O., pa sestro Mary Star. So-proga Mary je umrla leta 1941.

Strabane, Pa. — V Nem-čiji je padel 31. marca Albert J. Martinčič, star 19 let in ro-jen v Strabancu. Zapušča star-šega, brata in dve sestri. Pri vo-jakih je bil okoli šest mese-cev. Par tednov po prihodu v Nemčijo je že padel.

Cleveland, O. — Družina Al-bert in Julia Tasker, je bila obveščena od vojnega oddel-ka, da je umrl za ranami, ki jih je dobil v bojih s 3. di-vizijo marinov na otoku Iwo Jima, 9. marca 1945, njih edi-ni sin in brat Pfc. Albert J. Tasker, star 20. let. K mari-nom se je prostovoljno vpisal 3. novembra 1942 in preko morja je bil poslan lanskega julija. Rojen je bil v Brook-lyn, N. Y., kjer sta tedaj star-šva živela. Preselili so se v Cleveland, kjer je pohajal v šolo St. Francis in v Wilson Jr. High. Nekaj časa je ho-dil tudi v East Technical vi-šjo šolo. Poleg žalujočih star-šev zapušča sestro Regino ter soprogo Dorothy in štiri me-sece starega sinčka.

HELP WANTED MOŠKO in ŽENSKO DELO (Male and Female)

ZAKONICA (brez otrok) (SOBARICA — HANDYMAN)
PRVOVRSTNI ROOMING HOUSE
DOBRA PLAČA — APARTMENT
Vprašajte: 145 WEST 84th ST. N. Y. C. (97-103)

MOŠKI ali ŽENSKO!
Izurnjeni ali neizurnjeni
PLAČANI MED UČENJEM
LEATHER CHOPPER
STEADY WORK and GOOD PAY
Vprašajte: SAMUEL LEVY
194 WILLIAM ST. N. Y. C. (98-104)

ŠIVALCI
NA MOŠKE POVRŠNIKE IN SUKNJE
Stalno delo, 5 dni na teden. — 40 ur — čas in 1/2 za nadurno.
S H I M A I T S
187 NORTH 9th ST., BROOKLYN (5th floor)

:: New Jersey ::

COOKS HELPERS
PORTERS — WAITERS; also
FEMALE: LAUNDRY WORKERS
WAITRESSES — DIET COOKS
Very pleasant working conditions — Steady employment — Post-war future. WMC Rules observed. — Apply immediately. — BONNIE BURNS SANITARIUM. SCOTCH PLAINS, N. J. FA 2-7240 (99-105)

(MALE)
COOK and DISHWASHER
also **COUNTER-WOMAN**
Pleasant working conditions. — Per-mament employment. — Apply im-mediate. — Y M C A, 1301 WASH-INGTON ST., HOBOKEN, N. J. — HO 3-2670. — WMC Rules Apply. (99-105)

AWNING OPERATORS, — tudi **AWNING HANGERS**
Delni ali celotni čas — izurnjenost
Dobra plača — Po vojna bodočnost
Stalno delo — Oglasite se takoj
RELIABLE AWNING & SHADE CO.
77 HAMILTON AVE., PATERSON, N. J. — WMC Odredbe pridejo v poštev. Phone SH 2-9430 (99-105)

HELP WANTED ::

The War Man Power Commis-sion has ruled that no one in this area now employed in es-sential activity may transfer to another job without statement of availability.

GARAGE DELAVEC
vznotraj in za razvažanje
Vprašajte
CEDARHURST
147 W. 3rd ST., N. Y. C. (99-101)

POTREBUJEMO
GARAGE FOREMANA
za ponoči
Stalno delo za zanesljivega moža? do-bra plača. — Povojno.
Pišite v angleščini na BOX No. SK36, 120 Broadway, N. Y. C. Room 736 (99-102)

SHOES
EXPERIENCED
WOOD HEELER
5 Days — Steady — Good Pay
PIECE WORK
Apply: M. RADESCHI
476 BROADWAY (Betw. Broome & Grand Sts.) 5th fl. N.Y.C. (99-105)

BOWLING ALLEY
MAINTENANCE MEN
TAKE CARE OF 10 ALLEYS EACH
GOOD PAY — STEADY
KANNEN BOWLING CENTER
132 — 4th AVE. N. Y. C. AL 4-6466 (99-100)

MECHANICS
IZURNJENI NA STROJE
DOBRA PLAČA Z NADURNO
STALNO DELO, PO-VOJNA SLUŽBA
Vprašajte
I. KALFUS CO. N. Y. C. (99-101)

GLASS BLOWERS
FOR NEON TUBING & PUMPING
STEADY: GOOD PAY: POST WAR
Also **SIGN PAINTER**
Apply: TRIANGLE 5-4044
BRADY SIGN CO.
155 PRINCE ST., BROOKLYN (99-105)

MOŠKI
ZA LAHKO TOVARNIŠKO DELO
IZVEŽBANOST NI POTREBNA
STALNO DELO
POST-WAR JOB — Apply:
THE MEVI CO.
801 THIRD AVE., (49th St.) N.Y.C. (99-105)

BUY AN "EXTRA" BOND
KROJAČI
NA ŽENSKO "CUSTOM" OBLEKE
POPRAVLJAČI
5 DNI NA TEDEN — STALNO DELO
Dobre delavske razmere.
Oglasite se takoj.
ANTON VILLI
36 W. 57th ST. N. Y. C. (98-100)

CARPET WASHERS, also
CHAUFFEUR
To drive a carpet cleaning truck.
Steady work. Good pay. An opportu-nity for a post-war job. — Apply at once:
BROADWAY CARPET SERVICE
1968 AMSTERDAM AVE (near 157th St.) N. Y. C. (98-104)

PORTER — Assistant
SHIPPING ROOM
40 HOURS — 5 DAYS
Apply:
WULCREST KNITWEAR
1230 BROADWAY
New York (98-104)

JEWELER
EXPERIENCED
SPECIAL ORDER JEWELRY
GOOD PAY — STEADY
POST WAR
Apply: HENRY POMMIER
15 WEST 44th ST., N. Y. C. (98-104)

WAITERS
DOBRA PLAČA — IZVRSTNO ŽIV-LIJSKO STANJE — STALNO DELO
DOBRA PLAČA — POVOJNO DELO
Vprašajte:
1125 GRAND CONCOURSE — B R O N X (97-103)

BRUSHMAKERS (2)
OPERATORJA, IZURNJENA NA LIEBEG STROJU
Najvišje cene plačane. — Stalno delo. Povojna služba. — Vprašajte:
SIMON GREENBLATT
319 E. HOUSTON ST., N. Y. C. (97-103)

Dijaki ruskih vseučilišč.
Moskva, 13. maja. — Tekom letošnjega šolskega leta vstopi-lo je v Sovjetski Rusiji 176 tisoč dijakov v ruska vseučili-šča in druge višje šole, v ka-terih se prične poduk dne 1. oktobra. Dijakom, ki so služili v ruski vojski, ne bo treba polagati sprejemnih izpitov.

DELAVCE IŠČEJO

WEAVING NOVELTY MILL
POTREBUJE
LOOM FIXER HELPER
Stalno delo, dobro plačano. — Povojna bodočnost. — Vprašajte:
T R A B U L S I
72 SPRING ST., N. Y. C. Canal 6-0261 (97-102)

DELICATESSEN CLERK
EXPERIENCED
REFERENCES
STEADY, GOOD JOB
Phone: LA 4-2555 (97-103)

YOUNG MEN
TO LEARN
JEWELRY POLISHING
GOOD FUTURE
LARRICK & MALKIN
Apply:
10 WEST 45th ST., N. Y. C. (97-103)

FEEDERS
2 CYLINDER
EXPERIENCED
GOOD OPPORTUNITY
POST-WAR
Call:
Gr 7-8782 (93-99)

SHIPPING CLERK
40 HOURS
\$30 WEEK & OVERTIME
GLEMBRY CO.
111 — 8th AVE., N. Y. C.
Apply
Cor. 15th St., Room 8111

DELICATESSEN and GROCERY CLERK
z ali brez izvežbanosti. — Stalno de-lo; dobra plača. — Nedeje in praz-niki prosti.
36 WEST 58th ST., N. Y. C. (94-100)

AUTOMOBILE MAN
DA PREVZAME POPOLNO OSKRBO
BODY & FENDER ODDELKA
Mora biti ekspertni "Metal Man" in tudi mora znati pleškati.
Plača na vprašanje. — Povojno.
542 WEST 49th ST., N. Y. C. (94-100)

HANDYMAN — PORTER
ZA MAJHEN ZAVOD
Zanesljiv — Trezen — Biva notri
Prijetna okolščina
\$100 NA MESECE in HRANA
Vprašajte:
3031 HENRY HUDSON PARK-WAY (231th ST.) (94-100)

JEWELERS
in LOTARJI (Solderers) na fini sre-brnini; dobra plača za izurnjene. — Pokličite od 9 — 5. Mnogo nadurne-ga! Povojna služba! — Vprašajte:
J. CAINANIELLO
940 BROADWAY N. Y. C. (95-101)

CABINET MAKERS
IZURNJENI MIZARJI in DELAVCI
NA OPREMI TRGOVIN
Stalno delo in dobra plača. Povojna bodočnost. — Vprašajte:
228 WEST HOUSTON ST., N. Y. C. (94-100)

DAIRY and GROCERY
CLERK — EXPERIENCED
Steady work, good pay. Post-War future. An opportunity!
Apply:
CARNegie PLAZA DAIRY
873 — 7th AVE., (near 56th St.) N. Y. C. (94-100)

MOŠKI
za popravljati pivovarske zaboje. — 80c na uro za za-četek.
Pokličite kadarkoli:
HA 8-0475 (94-100)

PLESKARJI
ZA DELO V
URADNIŠKEM POSLOPU
STALNO — NADURNO
Pokličite
PE 6-5300
Extension 118 (94-100)

PLESKARJI
ZA DELO V
URADNIŠKEM POSLOPU
STALNO — NADURNO
Pokličite:
PE 6-5300
Extension 1800 (94-100)

DENTAL MECHANIC
EXPERIENCED
STEADY WORK, GOOD PAY, 5 DAY WEEK
Apply:
JENNIFER LAB.
43 East 125th St., N. Y. C. (96-102)

JEWELERS
na FINO ZLATNINO
Samo "Special Order" Delo
Stalno — Nadurno — Izvrstna Priložnost (Unljako). Vprašajte
SELECT JEWELRY
15 W. 47th St., Room 301, N.Y.C. (94-100)

KUPITE EN "EXTRA" BOND DANES.

:: HELP WANTED

M E S A R
STALNO DELO — DOBRA PLAČA
5 DNI NA TEDEN
Vprašajte:
357 VAN BRUNT ST., BROOKLYN
Phone: CU 6-4937 (93-99)

M O Š K I
Soda — Luncheonette
UREN — IZVEŽBAN
\$60 NA TEDEN — 52 TEDENSKA
SLUŽBA — URE: Od 3. do 1.
POVOJNA BODOČNOST
Pokličite: DI 2-7028

:: New Jersey ::

MOŠKO DELO Help Wanted (Male)

SHORT ORDER COOK—Experienced
Prefer young man. Very good wages. Call at once in person. Steady job for reliable person.
LIBBYS LUNCH
98 McBride Ave., PATERSON, N. J.
12 Noon to 2 P. M. — 10 P. M. to 1 A. M. or call AR 4-5953 (98-100)

A. C. ELECTRIC
MOTOR WINDER
& REPAIR SHOP MEN
Experienced Preferred
Good Salary — Post War Future
Apply: INDUSTRIAL ELECTRIC SERVICE CO., Hawthorne, N. J.
Ph. HA 7-5567 — WMC Rules observed (98-104)

BELLMAN HOUSEMAN
IZURNJENI JE ŽELETI
DOBRA PLAČA — STALNO
Vprašajte čili teden.
BERWICK HOTEL
450 BROAD ST.
NEWARK, N. J. (97-103)

P O R T E R
DELNI ČAS
Odprte med urami 10 A. M. in 2 P. M.
STALNO DELO
Dobre delavske razmere. — Vprašajte
FIVE O'CLOCK CLUB
105 Washington St., Newark, N. J. (97-99)

PORTERS
Stalna služba — Dobra plača
Prijetne delavske razmere
MILITARY PARK HOTEL
Newark Athletic Club
16 PARK PLACE NEWARK, N. J.
WMC odredbe spoštovane.
Oglasite se osebno. (96-102)

F I S H M A N
IZVEŽBAN V TRGOVINI NA DROBNO
STALNA SLUŽBA
Vprašajte:
GUARANTEE MARKET
67 BROADWAY, PATERSON, N. J. (98-104)

D I S H W A S H E R S
& **KITCHEN HELP**
DOBRA PLAČA
Prijetne delavske razmere.
Vprašajte: TREE TAVERN
3 CROSBY PLACE, PATERSON, New Jersey. — WMC Rules Apply (98-104)

M E N and B O Y S
16 to 55 — PART TIME WORK
A. M. Hours 7 to 12:45 or 1:35 to 5:45 P. M. 6 to 10 P. M. — FULL TIME WORK ALSO AVAILABLE
Music while you work. — Take 62 Bus from Paterson. Apply immediately
FEDERAL SWEETS & BISCUIT CO.
60 Clifton Blvd., CLIFTON, N. J.
WMC Rules Apply (96-105)

UMIVALEC POSODE
Stalna služba — Dobra plača — Prijetne delavske razmere. NEDELJE PROSTE
Oglasite se takoj
MILITARY PARK HOTEL
Newark Athletic Club
16 PARK PLACE NEWARK, N. J.
WMC Odredbe spoštovane (98-105)

AUTOMOBILE MECHANICS
WANTED IMMEDIATELY
Good Salary — Steady Work — Good Working Conditions. — Apply:
ANDERSON AUTO REPAIRS
538 SO. 18th ST., NEWARK, N. J.
WMC Rules Apply (99-105)

BODY & FENDER MAN
NEEDED IMMEDIATELY
Top Wages — Steady Work — Good working Conditions — WMC Rules Observed — Post War Future. — Apply
ANDERSON AUTO REPAIRS
538 SO. 18th ST., NEWARK, N. J. (99-105)

P L A T E R S
SLUSH CASTERS
GOOD SALARY
Excellent Working Conditions — Post War Future
WMC Rules Apply
APPLY IMMEDIATELY
DODGE INC., 126 SOUTH ST. NEWARK, N. J. (99-105)

KITCHEN MEN
HOUSEKEEPING HELP
MAINTENANCE MEN
Good Pay — Permanent Position
Apply Immediately
CHRIST HOSPITAL
176 Palisade Ave., JERSEY CITY, N. J. (99-105)

Gadje gnezdo

POVEST IZ DNI TRPLJENJA IN NAD

Spisal: VLADIMIR LEVSTIK

XVIII.

Polnoč je. Kastelka sedi za pečjo in steje udarec z zvonika; vse je pripravljeno za povratni pot. Zanka iz perilne vrvi leži s kosom mila na njenem krilu, skrbno zavita v papir. Ako je ona kriva, mora žrtve njene življenja rešiti otroka; in če je nedolžna, vsaj konca ne bo videla, ne bo štrlela na samem liki okleščena jelša, ki gleda ob svojem znoju poslušajo zeleno vejo na tleh.

Preveč je bilo tega; nebo in zemlja nista mogla streti njene sile drugače, pa sta jo z nesrečo sinov. Zda je vse započelo, Zanka je trdna; pol ure jo je vezala ob svetilki, z močniki na nosu, ter poizkušala in razdirala, dokler ni bila zaupanja vanjo. Le kam bi šla, da je kdo ne zmoti? Ženčeta se kar ne spravi spet in svigajo venomer, kakor bi že nekaj slutile; kamorkoli stopi gospa, jih ima za petami. Nazaj grede s polja je zalotila Katro, da ji sledi; zdaj smuča Polona po veži, obstaja pred vrati in prisluškuje.

Vse to premišlja hladno in trezno; v svojih zadnjih trenutkih hoče biti spet Kastelka in dobro opraviti, kar stori. Obhleva se je praznično; kar tako naj jo polože na oder, napisala je v pismu, ki čaka pripravljeno na mizi ter obsega vse njene želje do tega sveta. Po prstih stopi k oknu, da se enkrat pozdravi bogato domaćino, ki se je vzdignila iz njenih žuljev in — gorje! — iz njene žive krvi. Mehkoba jo obhaja, ko leti z mislijo po vsej tej lasti, katero je toliko let pripravljala svojim sinovom; koliko ljubezni je v nji zakopane, koliko dobrih sanj in prečutih noči! Zbogom dolina, zbogom domači svet; Kastelka s Kastelčevoga te pozdravlja v svoji zadnji uri. . . . Zbogom ti, draga deca na meji, ki je tolikanj skrbela zate, da ne utoneš v tujem morju; tudi nazadnje te ni pozabila! Da kmalu zaplešeš na njenim grobom na velikem prazniku stare prave, težko pričakovane, v hrepenenju obverovane, v usodni borbi obnovljene!

Stara se obrne k mizi, privije luč, pomisli ter jo upihne; mesečina je zanjo dovolj svetla. Mudi se, bela žena stoji ob gadovem zglavju; hiti, mati, predno zamahne s koso! Srce se ji krči ob misli, da si ne upa k nje, in po slovo, ko ga tako dolgo ni videla in ga ne bo nikoli več; vsaj ozrla bi se nanj, skozi ključavnico bi pogledala, v duhu bi pokleknila k njegovim pestelji. . . . Toda mudi se, s čim ga poljubi? Ali ni že njena skrb nevarna bledi lučki življenja, ki se bori z ledeno sapo smrti? Šele spomin ljubezni, ki je legla sama v dar, se bo smel enkrat smehljati v njegovo ubogo lice, sijati mu v dneh ozdravljenja. . . . Na pot, Kastelka! Le kam?

Takrat se ji ustavi oko na temni senci stenke ure. Kastelka položi prst na čelo in pokaže; z neskončno opreznostjo sname uro, tiho jo položi na mizo, ter gre potipat železni kavelj, če dobro drži. Zadovoljna je; previdno odloži zanko, da ne bi selesel papir. Ali kdo posluša zunaj? V veži je tema in vse tiho. S pomirjenim srcem stisne milo in zanko v dlan ter vleče vrstico semintja, dokler ne drči kakor gladka belouška; nato si obriše ro-

ke in privezuje zanko, čudeč se skrivnostni lehkoti, ki je skoraj vzdiguje od tal. Že si podstavlja stol, ko šepne tuj glas pri vratih. "Kastelka!"

Toda vdovi se zdi, da je skočil veter po bradi.

"Zaklenila bi," mirna sama pri sebi, "da vrag koga ne prinese o nepravem času."

"Kastelka!" ponovi glas od vrat.

Ina se zmerom ne sliši; rahlo sname zanko z vrata in drsa zaklepat.

"Kastelka!" ji dahne takrat naravnost v obraz.

Gospa se splaši ter pogleda.

Popoten človek stoji pri durih; ta hip je moral priti, roko drži še na kljuki. Mesečina se svetlo upira vanj ter ga riše v črni plašč do petu, z brado razčesano na dvoje, pokritega s širokim, oblajnim klobukom, izpod katerega jo gleda dvoje dobrih, žalostnih oči. Zrak okoli njega ima sladke duh, kakor bi nosil medna jabolka v žepu. Gleda jo, eno roko na kljuki, drugo na palici, pa ne reče ničesar.

"Tak kaj te je prineslo?" se ujezi gospa. "Ne veš, da je čas spati za poštene ljudi?" Saj mora biti zaklenjeno zunaj. . . . Ti, čuj, menila nisi prišel iztezat prstov po tujem blagu, kaj?"

"Nocoj ti je vendar vseeno," de tujec z otožnim nasmehom. "Daj mi sesti, Kastelka; truden sem."

"Sedi," mu reče vdova in se zavzame, kakor krotak je njen glas; s tem gostom ne zna trdo govoriti. "Kaj bi rad?"

Mož sede za peč, kjer je ona sedela.

"Prisedi, gospa," ji pravi, "pomeniva se — truden sem, ali vendar me je gnalo k tebi, da se pomeniva."

"Mari ne viš, da sem trudna tudi jaz in se mi mudi na pot?" reče vdova žalostno, toda prisede.

"Vidim; pa to še utegneš," de tujec mirno ter položi svojo roko na njeno. Besede kapljajo Kastelki v srce kakor hladna rosa; komaj je rekel, se ji zazdi v resnici, da se nikamor na mudi. "Vidim in vem, Kastelka; zato sem jo mahnil k tebi."

"Zato si prišel? Ti veš?" ostrmi gospa in ji zastane.

"Kaj ne bi? Tamle imaš namazano vrv in stol podstavljen, da se obesiš." Mož kaže s prstom na zanko; njegove oči so skrivnostne kakor dva bazarja v lumen svitu.

Kastelka plosne z dlanmi in ne ve česa reči.

"Tvoj sin leži zgoraj na smrt bolan; v jetništvu so ga izmučili. In ti se hočeš obesiti, da ne bi umrl kakor prva dva. Ti misliš, da ginejo zaradi tebe in tvoje ljubezni."

Vdova se zdrzne ter dvigne roke pred obraz. "Za pet ran božjih! Odkod imaš vse, kar veš? Pa ne da bi bil onga, ti, čuj!"

In jadrno stori križ nad njim. "S križem me ne spodiš," se nasmehne popotni mož. "Če bi videla, odkdaj sem ga vajen. . . ."

(Nadaljevanje prihodnjū.)

PET ZAHTEV STRICA SAMA

Washington. — Ta teden mora naša vlada zahtevati od svojih državljanov naslednje: Odločite se zanj takoj, da boste prebili Memorial Day doma. Prevažanje čet in materijala, ter povratek ranjenec iz Evrope nalaga našim prometnim sredstvom taka bremena, da je potovanje za zabavo še bolj neumestno kot kdaj koli prej.

Javite vse cene, ki so nad maksimalnimi cenami svojemu OPA ration boardu. Prebitek teh cen gre v dobro črnim trgovinam in povročajno draginjo.

Dajte se zaposliti v rudniških svineci ali topilnicah. Sedanje pomanjkanje svineca je nevarno za vojaške in civilne dobave.

Ako ste izkušeni mornar, vrnite se na morje, da boste na delu v tem velikanskem podjetju našega naroda. Ladje, katere spuščamo zdaj v morje, morajo najti vsaka svoje moštvo, da bomo mogli znagati povečani promet na Pacifiku, da bomo mogli prevažati ranjence in prinašati potrebne dobave v opustošene dežele.

Dajte sobe, katerih ne potrebujete, v najem, bodisi delavcem, ki delegajo v vojnihi tovarnah, bodisi rodbinam vojakov. Naznanite maksimalno najemnino v OPA uradu, ako stanujete v okraju, kjer so najemnine pod kontrolo.

Kritična leta leže pred nami, — pravi Chester Bowles

Washington. — Chester Bowles, Administrator pri Office of Price Administration, je izjavil naslednje:

"V imenu odbora za cene in racionaliranje naše dežele, in vsega osebja OPA, pošiljam našim oboroženim silam najpristnejše čestitke. Zlaj se bomo mogli posvetiti z rastjo našega velikega posla za časa vojne. Leto, ki leži pred nami, bo eno najbolj kritičnih vse naše zgodovine — kritično bo na bojnem polju in kritično pri polaganju temeljev za stalni mir. Kritično pa tudi v borbi proti najbolj nevarnemu sovražniku na domači fronti — proti nesrečam inflacije in naraščajočim cenam, ki so povzročile toliko hudoga po prvi svetovni vojni."

Prijava nakup najemniških hiš

Washington. — Posestniki, ki so kupili posest, katero dajejo v najem, potem ko je bila najemnina že registrirana v lokalnem najemniškem uradu, morajo javiti temu uradu svoje ime in naslov, in sicer na posebni tiskovini, katero dobe v uradu. To objavo je izdal Office of Price Administration.

Tiskovino je treba oddati pred 31. majem 1945, ako je bila sprememba posesti izvršena med datumom registracije in 5. majem 1945. Ako je bila sprememba posesti izvršena po 5. maju, je treba oddati poročilo v teku desetih dni po nakupu. OWL

HELP WANTED

The War Man Power Commission has ruled that no one in this area now employed in essential activity may transfer to another job without statement of availability.

FRAYERS WANTED EARNINGS \$20 - \$60 WEEKLY STEADY - POST-WAR Apply: ADVANCE HEMSTITCHING 19 WEST 36th ST., N. Y. C. (99-101)

CONTRACT WORK WANTED SEW SEQUINS ON SCARFS Write: BOX No. R. L. 711 - Room 736 120 BROADWAY, NEW YORK (99-105)

ŠIVALKE IZRIJENE "SECTION" DELAVKE NA FINE "HOUSE" DOBRA PLAČA - STALNO DELO Potrebujemo tudi FLOOR - GIRLS Izurjene na fine jopice, z nekoliko znanjem o stroju za gumbe, DOBRA PLAČA - STALNO DELO Delajte za dobro podjetje. IOLE BLOUSE CO. 1656 PARKER ST., BRONX (2 blocks East of Tremont Ave. on Castle Hill) (99-105)

GIRLS - No Experience Necessary TO LEARN Jewelry Polishing 40 Hours - Overtime - Steady: Pleasant Surroundings - Opportunity to Willing Girl - Apply: LARRICK & MALKIN 10 WEST 45th ST., N. Y. C. (99-105)

GIRLS - No Experience Necessary FOR LIGHT WORK JEWELRY POLISHING 5 Days - Overtime - Optional Steady - Opportunity for Advancement - Apply: PENN & CHANKIN 198 BROADWAY (Room 500) New York City (99-105)

GIRLS - No Experience Necessary LABELING - BOXING - FILLING on PHARMACEUTICALS 40 hours plus overtime - Steady Post-war: Pleasant surroundings Apply: 21 HUDSON STREET 8th Floor (99-101)

LOTARJI (Solderers) NA NOVELTY JEWELRY STEADY - POST WAR STYLE METAL 256 WEST 38th ST., N. Y. C. (97-103)

FINGERWAVER and ALL AROUND OPERATOR WEEK ENDS or FULL TIME 5 Days - Steady - Good Salary plus Commissions - High Class Clientele. Apply: NIVEL'S SALON 723 7th AVE., N. Y. C. (99-105)

GIRLS and WOMEN for LIGHT FACTORY WORK Experience not necessary. STEADY WORK - POST-WAR JOB Apply: THE MEVI CO. 801 THIRD AVE., (near 49th St.) New York City (99-105)

FLOOR - GIRLS on FINE BLOUSES with some knowledge of the buttonhole machines. Good pay - Steady work - Post-war job Apply: IOLE BLOUSE CO. 1656 PARKER ST., BRONX Directions: 2 blocks East of Tremont on Castle Hill Avenue. (99-105)

ATTENTION! GIRLS AND WOMEN Needed for LIGHT BINDERY WORK Experience not necessary - 1 1/2 overtime. Steady, Post-war future. Apply at once. - UTILITY SUPPLY CO. 188 WATER ST., N. Y. C., or call Whitehall 3-6950 (99-105)

DELAVKE ISCEJO

H I Š N A LAHKO HISHNO DELO, NOBENEGA KUHANJA: POMAGATI OSKRBEITI OTROKA: SPI NOTRI, STALNA SLUŽBA. POLETI NA MORSKEM OBREZJU: - \$100 IN VEČ. Phone ME 5-7319 (99-101)

Saleslady for BAKERY DOBRA PLAČA - KRATKE URE POVOJNA SLUŽBA Vprašajte: SEEHOLTZ & BLATTNER 742 MORRIS PARK AVE., BRONX Phone: WE 7-0153 (99-101)

GIRLS! - Earn while you learn to become Beauty Consultants WE HAVE OPENINGS FOR COSMETIC GIRLS IN BEAUTY SALONS - Interviews mornings only. Apply: ROOM 812 111 - 8th AVE., N. Y. C. (99-101)

GIRLS NO EXPERIENCE NECESSARY LIGHT WORK ON LUGGAGE \$22 for 40 Hrs - time 1/2 overtime Steady work - Pleasant surroundings - Apply: KESSLER LUGGAGE 27 WEST 20th ST., N. Y. C. (98-104)

FINGERWAVER PERMANENT WAYER and ALL AROUND OPERATOR \$50 and COMMISSION Steady - Fine clientele - Monday off - Apply immediately ALEX & DOROTHY, 1121 ST. NICHOLAS AVE., (near Medical Center) N. Y. C. (98-104)

PRESSERS on APPAREL and FLATWORK GOOD SALARY - 5 DAYS Steady, Rest Periods, Post-war, Pleasant airy workroom. Apply: MARIE MORRISON INC. 2737 - 27th ST., ASTORIA, L. I. N. Y. - ASTORIA 8-6136 (98-100)

GIRLS - WOMEN No Experience Necessary LIGHT PACKING WORK SITTING JOB 40 Hours Wk. - 5 Days - \$25 overtime - Apply 111 - 8th AVE., cor. 15th Street Apply: GLENBY CO. Room 811 - N. Y. C. (98-100)

FINISHERS ON SKIRTS SNAPS and HOOKS UNION SHOP Over Union Shop scale wage. STEADY WORK - POST WAR Apply: M. & N. SCHANZER 40 W. 37th ST., N. Y. C. PE 6-6713 (98-104)

GIRLS No Experience Necessary LIGHT WORK IN COSTUME JEWELRY FACTORY Steady - Post War - Apply: STYLIT METAL 256 WEST 38th ST., N. Y. C. (97-103)

OPERATORS - ŠIVALKE Izveščane na ŽENSKO OBLEKE 5 DNI - STALNO - Ure od 9 do 5 - Vprašajte: RUGGIERO CO. 3241 WHITE PLAINS AVE., BRONX, N. Y. (94-100)

GIRLS - WOMEN No experience necessary FOR LIGHT PLEASANT FACTORY WORK 5 Days - Steady - 75 Hour Apply: ORNAMENTAL FRUIT CO., 18 GREENE ST., N. Y. C. (94-100)

GIRLS Experienced - Inexperienced HANDSEWERS on SILK LAMP SHADES High Salary - 5 Days - Pleasant Surroundings - Apply: "NATURAL" N. Y. C. 6 WEST 18th ST., N. Y. C. (94-100)

GIRL EXPERIENCED ON GLASS TO LEARN NEW PROCESS 5 Days - Steady - Post-War Opportunity to Advance with New Concern Phone: CHELSEA 2-9021 (Betw. 4 & 5 P. M.) (94-100)

NURSES NIGHT SUPERVISOR, NIGHT DELIVERER ROOM NURSE, NIGHT and DAY FLOOR NURSES Steady work - Well paid FITCH HOSPITAL 123 W. 183rd ST., BRONX (94-100)

GIRLS - WOMEN INTERESTED IN GLASS WORK PAID WHILE LEARNING 5 Days - Steady - Post-War Pleasant Surroundings AMERICAN GLASS BLOWERS 176 NICKOLS AVE., BROOKLYN Applegate 6-8117 (94-100)

Opozorite še druge, ki ne čitajo "G. N." na te oglase. - Mogoče bo komu vstrženo.

HELP WANTED

FINGERWAVER and ALL AROUND OPERATOR Experienced 5 DAYS, NO EVENINGS Good pay - Pleasant surroundings Apply: LAMBERTI 2563 BROADWAY (96th St.) NYC (94-100)

FINGERWAVER - MANICURIST CLOSED MONDAYS STEADY WORK, GOOD PAY Apply: ARIS BEAUTY SALON 1240 AMSTERDAM AVE., cor 121 St. B R O N X (97-103)

FORELADY Popolnoma izurjena v OBITI IZDELAVE ŽENSKIH OBLEK - MORE BITI ZMOŽNA DRUGE POKLI Izborna plača - Izvrstna bodočnost YOUNG ORIGINAL 519 - 8th AVENUE, N. Y. C. (97-103)

ŠIVALKE na Singer (Double & Single needle) stroje DELAJTE ZA POJEMTJE 8 POVOJNO BODOČNOSTJO STALNO DELO in DOBRA PLAČA PRIJETNE RAZMERE Vprašajte: Precize Foundation 14 EAST 32nd ST., N. Y. C. (3rd floor) (94-100)

GIRLS - Bindery Workers Experienced or Inexperienced, also MAILERS: steady work, Night and day positions. BLANCHARD PRESS 418 W. 25th ST., N. Y. C. CH 4-5000 (94-100)

NURSE FOR DELIVERY ROOM, NIGHT DUTY - PERMANENT POSITION Attractive Nurses Home HUNTS POINT HOSPITAL Phone: Dayton 9-2700 Cor. Lafayette Ave. & Manilla St. B R O N X (94-100)

BEAUTICIAN THOROUGHLY EXPERIENCED IN ALL LINES (NO OTHERS APPLY) 5 DAYS \$45 - STEADY Excellent working conditions Apply: 122 LEXINGTON AVE. N. Y. C. - Murry Hill 4-9456 (94-100)

FINGERWAVER GOOD SALARY - 5 DAYS NO EVENINGS Apply: RUTH & LEE 827 CLASSON AVE., near Eastern Parkway, BROOKLYN (94-100)

ŽENSKO ZA ČISTITI URAĐNIŠKO POSLOPIE KRATKE URE - POČITNICE \$22 NA TEDEEN NADURNO DELO, AKO ŽELITE DOBRE RAZMERE Vprašajte SUPERINTENDENT 1501 BROADWAY, near 43rd St. NYC. (96-102)

New Jersey

KUHARSKA POMOČNICA HISHNE DELAVKE DELNI ALI ČELOJNI ČAS IZVRSTNE ŽIVLJENSKE RAZMERE Vprašajte: HOME FOR AGED WOMEN 225 MT. PLEASANT AVE., NEWARK, N. J. (97-100)

SNAŽILKE VELIKO URAĐNO POSLOPIE Stalno celoletno delo. - Prijetne delavske razmere. - Dobra plača. - 30 ur na teden. - Vprašajte: MILITARY PARK BUILDING 60 PARK PLACE, NEWARK, N. J. (98-100)

SNAŽILKE MODERNO URAĐNO POSLOPIE STALNO DELO - DOBRA PLAČA RE: 1 A. M. do 7.30 A. M. WMC Odredba vpostevanje. Vprašajte: KINNEY BUILDING 700 BROAD ST. - Room 1120 NEWARK, N. J. (98-104)

CANVASERS WANTED IMMEDIATELY ON A WELL ADVERTISED ITEM Weekly Payments - Top Commissions Apply: AMERICAN BEAUTY COMFORT CO. 77 AVON AVE., NEWARK, N. J. (99-101)

COUNTER GIRLS Experience not necessary. MEALS & UNIFORMS FURNISHED - Excellent Working Conditions. - WMC Rules Observed. - Apply Immediately. - BORDEN'S MILK FAIRM PRODUCTS, 641 MONTGOMERY ST. JERSEY CITY, N. J. (99-105)

COUNTER - WAITRESSES HELP ON SHORT ORDERS IN SODA FOUNTAIN Must Be Experienced, Nice Working Conditions, Good Salary Apply Immediately ELY'S PHARMACY 2801 BOULEVARD, (CORNERS SIP) Phone JO 2-5740 JERSEY CITY, N. J. (99-105)

MOŽJE IN ŽENE IZ JUGOSLAVIJE

so potovali tisoč in tisoč milj, so prevozili jezni ocean, da so si postavili novo življenje v Ameriki! Ti izseljenci in njihovi otroci so ponosni Amerikanci . . . s svojimi sinovi in vsakem bojišču zemlje, bore se za Strica Sama in boljši svet!

Oglejte si novi in sloviti film

"A MEDAL for BENNY"

Pretrpelo vas bo junštvo priprostil izseljenjskih ljudi . . . poklon njihovi poštenosti, nepokvarjenosti in zvestosti . . . nasičena z ljubeznijo, šalo, solzami in smehom . . . Nastopata dve največji ameriški zvezdi DOROTHY LAMOUR & ARTURO DE CORDOVA IN SEDEMAST DRUGIH SJAJNIH IGRALCEV

MORATE VIDETI TO SLAVNO IN NAVDUŠENO FILMSKO DRAMO! — PRIČNE V SREDO 23. MAJA —

RIVOLI Theatre

BROADWAY & 49th ST. NEW YORK

Rojaki in rojakinje v Greater New Yorku in okolici: Temu potom se Vam naznajo, da se je pričela s 1. majem zopetna kampanja za nabiranje obleke za naše slovenske reveže v stari domovini. Prinesite tedaj vse kar zamožete pogrešati na naslov: 665 Seneca Avenue, Ridgewood, Brooklyn, N. Y.

SPISANA V ANGLEŠČINI

The Garden Encyclopedia

VRNARSTVO SADJEREJSTVO POLJEDELSTVO Skoro 1400 strani — 750 Slik Popolni voditelj za vaš vojni vrt.

Popolna vsaka beseda, vsaka stran, vsaka slika — mnogo NOVE stvari novih ilustracij!

EDINA VRNARSKA ENCIKLOPEDIJA ZA DOMAČO POTREBO! Ni visokih besed — vse je jasno, razloženo, uporabno.

\$4.00

KNJIGARNA SLOVENIC PUBLISHING CO.

To knjigo je uredil E. L. D. SEYMOUR, B. S. A., poznana oseba v vrtnarstvu, ki ga čudijo vrtnarski izvedenci

Tukaj je v eni sami knjigi VSE, KAR VAM JE TREBA VEDETI O TEM - KAR ŽELITE PRIDELATI! 10,000 člankov vam podrobno pojasni vse o vrtnarstvu, o saditvi in sejanju, o gnojenju in oskrbi vrta. Najnovejša pa je VRNARSTVO BREZ ZEMLJE; nova metoda za uničevanje škodljivcev, gojenje divjih rastlin, nove sestavine cvetlic! Abecedno kazalo vam pove takoj, kar želite. Priročnik za vsako posebnost v Zdrunskih državah, za vsako sezono in vsako osebo.

216 West 18th Street New York 11, N. Y.